

Utbildningsresa till Västmanland –

utbyte av erfarenheter med Länsbygderådet i Västmanland

På väg upp till Köping stannade vi till vid Österåkers Landhandel, där vi också åt lunch.

Lars Knapasjö berättade om deras bakgrund och om samarbetet med ICA i utvecklingsprojektet att driva lanthandeln.

- 52 blev Österåker egen kommun
- 72 gemensam kommun med Julita, nu är Vingåker och Österåker gemensam kommun.
- 98 stängde lanthandeln och kvar finns bara kyrka & skola.
- 99 fick de ICA & LRF att engagera sig.

Styrelseakademi – fler i styrelse, mindre arbete för föreningar.

Idé

- Offentliga, kommersiella & ideella sektorn
- Applicerbart på andra servicefattiga bygder
- Ekonomiskt självbärande
- 2002 invigdes lanthandeln
- 31/8 -05 proj.tid.

Finans

Vingåkers kommun

ICA

LRF

Våg 21/Leader+ och Länsstyrelsen

Lokalt ansvar – centralt utbud

Bestämning

Byborna vet vad som behövs.

Lokala enheter ska ha tillgång till ett centralt utbud, nationellt när det gäller: servicefunktioner och avtal.

= viktiga stordriftsfördelar & lönsamhet

Antal inköp idag

465 hushåll varav 20-25% anslutna till Lanthandeln.
Dubbelt antal användare i andra ärenden.

Mer än 1000 inköp/år – 400.000 kr ger ett snitt på 400:-/inköp.
Bättre logistik ger fler inköp.

Personal

2,1 årsarbetare, 50 ideella – öppet 7 dgr/vecka.

Utbudet idag:

Dagligvaror via nätet
Ombud för Systemet, Apoteket, Posten & Svenska Spel
Café
Kiosk
Lunch
Catering
Fotvård & frisör
Kontorslokaler
Bibliotekshörna
Distansstudier
Konferenslokaler
Presentshop
Turistinfo & service

Initiativ måste tas med

Konsumentverket, Nutek, Glesbygdsverket, Vinnova, KK-stiftelsen och Näringsutskott.

Systembolaget

Lanthandeln får 4:95/beställning
15-20 min tid/beställning
3-4 beställningar/timme – ger avrundat 20-25:-/timme
Ca 15% av faktisk lönekostnad
Betalt/tid vore mer rimligt!

Funderingar inför framtiden

Överta hemtjänsten?
Överta hemtjänstens inköpsfunktion?

Ex

- L + E behöver 8 besök/dygn var
- 2 personal från hemtjänst behövs
- Vingåker till Österåker = 30 min bilfärd
- Enkel resa 1,5 mil
- 8 x 2 per x 1 tim/besök x 365 dagar = 5840 tim
- 5840 tim x 300:-/tim = 1.752.000:-

- Ca 730 mil x 25 = 182.000:-
- 178.000:- uteblivna kostnader
- = 2.113.300:-/år

27/11 har kommunen sagt ja till att överta hemtjänstens inköp.
Kommunen kan spara – glesbygden får bättre service.

Många sätt att räkna – många olika sätt att lösa problem.

Pröva våra vingar!

Nya banor – nya vägar!

Torrpass + vedspis på landet för säkerhet – elavbrott.

Beställa en dag, hämta nästa – för folk från stan på väg till sommarstugan.

Vi åkte vidare mot Köping där vi fikade och träffade:

Monika – Länsbyggerådet – 50% projektanställning – 50% Coompanion

Lokala handlingsplaner

Revidering av gamla utvecklingsplanen

Starka aktörer bl.a. LRF

Kjell-Eric Eliasson – Länsbyggerådets ordf – Landsbygdsutveckling sedan 2001

Kooperativ utveckling? Ej helt ok enligt medlemmar.

Länsbyggerådet jobbar med detta – kvar som organisation, ej sväljas

Remiss från kommunen till kommunråd för att påverka.

Vill ha kommunala byggeråd i varje kommun.

I Länsbyggerådet 1 från varje kommun.

Intressant vetande

2 län –

Kopparberg – Slättland – Romboland – Odensvi

Bergslagen – gruvbygd med få bönder

12 vargar i Uttersberg

Odensvi = offerplats till Oden

Frövi = offerplats till Frej/Freja

Köping tidig handelsplats.

Karl XI – favoritplatsen Kungsör = vadställe, Örebro

Försökte starta upp ett älgkavalleri.

Marie Bodin – Landsbygdsutvecklare i Köping

11 kommuner = Västmanland
2003 nytt Landsbygdsprogram i länet.
Starkt LRF
Kyrkor
Länsstyrelsen

2005 Landsbygdsråd

KSAU – Kommunalråd – Kommunaltjänstemän – Företagare – Byrepresentanter.
Politiker visat genuint intresse och deltagit aktivt.

Sockenturné – medborgardialog.

Starkaste vargstammen i V. Skedvi.
Odenvi – avtalat att få behålla skola om kommunen slipper pannan.
Kommunen kan påverka Vägverket – Himmeta.

Landsbygden på stan (aktivitet)

Gammaldags marknad – inget krimskrams – hantverk från hembygden.
Busstur till lantgård 20:-/pers.

Romboleden – Pilgrimsled.

2002 Bygdefoldrar

Mallar som ska följas av byalagen – kommunal info på baksidan.
Kommunen betalat 1:a utgåvan.
Jobbar nu med 3:e handlingsplanen 2007.

Gårdsbutik i stan

Hantverk mm

Folkrörelserådet – Köping

Vi åkte vidare mot Uttersberg, där vi skulle bo på en Herrgård med Bed & Breakfast.
På vägen stannade vi till vid Karmansbo Smedja i Kolsva – det skulle vara värt en resa att få se i drift! 1 lördagen i juli firas Järnets dag – semestertips kanske?

Efter incheckning och en liten paus inför kvällen hämtades vi med buss för att åka till Riddarhyttan. Vikingabuffé stod på menyn i Gilleshallen – musik av bl a Marie Bodin.
Det var en mycket trevlig kväll med god mat i trevligt sällskap.
Intressant med berättelser och förklaringar till musik & dans.

Spöket på Herrgården lämnade oss ifred under natten – trots att dörrar inte gick att låsa.

Söndagen startade med frukost och därefter åkte vi bort till Galleri Astley, som skapats i ett gammalt stationshus. Perrongen används sommartid för konserter. I parken finns flera skulpturer året om.

Anders Nyhlén – Galleri Astley – Byalaget

Berättade om tavlor, skulpturer mm.

I ett gammalt magasin har de även Flugfiske bindning, Bokbinderi mm för att locka fler besökare och kanske också väcka konstintresse.

Ernst Neizvestny har deponerat konst där – han jobbar mycket med monumentala skulpturer. "Livets träd" – Ryssland, fått utmärkelser från bl.a. Putin. Han har gjort Nikita Crustjevs gravmonument. När Assuandammen skulle smyckas utlystes en tävling som han vann – skulpturen föreställer en lotusblomma.

Verksamheten

Verken fotas digitalt och visas via nätet – priser runt 25-30.000:-.

Köp med hjärtat – köper du det du gillar blir du inte missnöjd.

Ha kul i ideellt arbete.

Vikingabyn

Kjell-Eric tog oss med till Vikingabyn i Riddarhyttan igen och visade hur de byggt upp långhuset i ett gammalt sågverk. Intressant att se i dagsljus. Vikingabåt och marknadsplats hade de fixat också!

Utgård

I en gammal industribyggnad hade en gammal miljö byggts upp med smedja, husfasader med smyckestillverkning mm fanns också. En butik med föremål som tillverkats var intressant att besöka. Lunch fick vi också – en fantastiskt god fisksoppa som värmdes gott!

Kopparverket

Här fick vi beskrivit för oss hur det sett ut och fungerat i drift – 4 olika dammar fanns för att rena kopparen.

Planer och visioner för denna plats finns – Linderödsgrisar, gutefår och Gotlandskaniner fanns redan på plats!

Därefter startade vår hemfärd.

Ett varmt tack för ert engagemang, som var fantastiskt att få ta del av!

Håll inspirationen vid liv – Sverige behöver en levande landsbygd!

Agneta Lindström